

درس به درس

با سوالات امتحان نهایی

زبان فارسی (۴)

رشته ریاضی و تجربی

انتشارات لوح برتر

مؤلف: سید اسماعیل برزده

سرشناسه	برزده، سید اسماعیل، ۱۳۴۹-
عنوان و نام پدیدآور	درس به درس با سؤالات امتحان نهایی زبان فارسی (۳) رشته ریاضی و تجربی / مؤلف: سید اسماعیل برزده.
مشخصات نشر	تهران، لوح برتر، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۱۰۰۰ ص. ۲۲۱ × ۲۹ س. م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۳۴۳۴-۷-۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	فارسی -- راهنمای آموزشی (متوسطه)
موضوع	فارسی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)
رده بندی کنگره	۱۳۹۱ ۴ د ۴۳ ب / PIR ۲۶۹۳
رده بندی دیویی	۴۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی	۲۹۵۰۰۱۹

انتشارات لوح برتر

برونالدی نشر ۹۶۹۷

عنوان	درس به درس با سؤالات امتحان نهایی زبان فارسی (۳) رشته ریاضی و تجربی
انتشارات	لوح برتر
مؤلف	سید اسماعیل برزده
مطالب مشاوره‌ای	صادق گرجی
ناظر علمی	قاسم کریمی نیا، علی بهروزی
ویراستار ادبی	هاشم نعمتی
طراح جلد	ابوالقاسم هوشمند
حروفچین	واحد حروفچینی
نوبت چاپ	چاپ اول ۱۳۹۱
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۳۴۳۴-۷-۸
تیراژ	۱۰۰۰

بها: ۵۵۰۰ تومان

به موجب ماده‌ی ۵ قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱ کلیه‌ی حقوق این کتاب برای انتشارات لوح برتر محفوظ می‌باشد و هیچ شخص حقیقی و یا حقوقی حق استفاده از آن را ندارد و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

به نام او که هر چه داریم از اوست

اهداف اصلی کتاب‌های درس به درس با سؤالات امتحان نهایی لوح برتر

انتشارات لوح برتر به کمک دبیران برجسته و توانمند، اقدام به تهیه مجموعه کتاب‌های منحصر به فردی به نام (درس به درس با سؤالات امتحان نهایی) کرده است. این کتاب‌ها بهترین منبع برای افزایش آمادگی دانش‌آموزان در امتحانات نهایی سال سوم دبیرستان می‌باشند. در تدوین کتاب‌های مذکور تلاش شده است تا به گونه‌ای عمل شود که امکان استفاده از آن‌ها، از همان ابتدای سال تحصیلی وجود داشته باشد و کار دبیران و دانش‌آموزان به پایان سال تحصیلی و بعد از عید موکول نشود. اهداف اصلی این کتاب‌ها عبارتند از:

- ۱- کمک به برنامه‌های آموزشی مدیران به منظور ارتقای وضعیت درسی دانش‌آموزان سال سوم
- ۲- ارائه کامل‌ترین منبع آشنایی دانش‌آموزان با سؤالات امتحانات نهایی
- ۳- ارائه مجموعه‌ای که دانش‌آموزان و دبیران بتوانند از ابتدای سال تحصیلی و بلافاصله پس از تدریس هر درس از آن استفاده کنند.
- ۴- تسهیل کار دبیران و دانش‌آموزان در کلاس درس به منظور افزایش آمادگی دانش‌آموزان برای شرکت در امتحانات نهایی
- ۵- آشنایی دانش‌آموزان با نحوه‌ی اعمال سوابق درسی (نمرات دروس نهایی) در کنکور سراسری
- ۶- افزایش آمادگی دانش‌آموزان برای کسب نمرات مطلوب در امتحانات نهایی و بهبود رتبه کنکور سراسری

ویژگی‌های اصلی و محتوای کتاب‌ها

- ۱- ارائه چارت درختی در ابتدای هر درس به منظور آشنایی کلی دانش‌آموز با مباحث اصلی هر درس
- ۲- ارائه خلاصه‌ی مباحث و نکات کلیدی هر درس، به منظور یادآوری و مرور مباحث و موضوعات مهم درسی
- ۳- ارائه سؤالات امتحانات نهایی از خرداد سال ۱۳۸۶ تا کنون (سؤالات خرداد، شهریور و دی ماه سال‌های مذکور به طور کامل)
- ۴- تعیین سؤالات پر تکرار برای آشنایی دانش‌آموزان با مباحث سوال خیز در امتحانات نهایی
- ۵- ارائه پاسخ‌های کاملاً تشریحی در پایان هر مبحث درسی و تعیین سطح دشواری تمامی سؤالات
- ۶- برگزاری امتحانات شبیه‌سازی شده نهایی میان ترم اول و دوم در اواخر آبان و اواسط اردیبهشت ماه به سبک امتحانات نهایی برای تمامی مدارس کشور به صورت همزمان

روش استفاده از کتاب درس به درس با سؤالات امتحان نهایی زبان فارسی (۳) انتشارات لوح برتر

این مجموعه ضمن آموزش مباحث درسی، به گونه‌ای تدوین شده است که پس از تدریس هر درس توسط دبیر، دانش‌آموز بتواند به تمامی سؤالات امتحانات نهایی سال‌های ۱۳۸۶ تا کنون دسترسی پیدا کند و با پاسخگویی و حل آن‌ها و مقایسه پاسخ‌های خود با پاسخ‌های تشریحی ارائه شده، ضمن آشنایی با ریخت (تیپ) و نوع سؤالات، آمادگی خود را برای کسب نمرات مطلوب و بهبود رتبه‌ی دانشگاهی افزایش دهد. در انتهای کتاب دو نمونه آزمون شبیه‌سازی شده با امتحانات نهایی برای نیمسال اول و دوم به همراه آخرین امتحانات نهایی برگزار شده هم ارائه شده است. دانش‌آموز می‌تواند با برگزاری امتحانات مذکور به سبک امتحان نهایی، خود را در شرایط امتحان نهایی قرار دهد. به تمام دانش‌آموزان توصیه جدی می‌کنیم که مطالعه کتاب درسی و حل تمرین‌های آن را نیز جدی بگیرند و علاوه بر مطالعه این مجموعه، توجه به کتاب درسی را نیز در اولویت کاری خویش قرار دهند. علاوه بر این انتشارات لوح برتر برنامه ویژه‌ای را برای مدارس هم در نظر گرفته است. در این برنامه دو دوره امتحان برای نیمسال اول و دوم به سبک امتحان نهایی طراحی شده است. مدیران گرامی برای آگاهی از نحوه‌ی برگزاری امتحانات مذکور می‌توانند به سایت انتشارات لوح برتر به نشانی www.lohebartar.ir مراجعه کنند.

مدیران گرامی مدارس می‌توانند برای خرید گروهی مجموعه کتاب‌های (درس به درس با سؤالات امتحان نهایی)

و برگزاری رایگان امتحانات شبیه‌سازی شده نهایی نیمسال اول و دوم با شماره‌های

۰۲۱-۳۶۱۱۷۸۱۱ و یا ۰۹۱۲-۲۷۲۴۰۵۹ تماس حاصل فرمایند.

نشر

ساق کرمی

به نام حکیم سخن آفرین

سال‌ها پیش را به یاد می‌آورم، فیلمی را دیده بودم. در قسمتی از آن فیلم، دستگاهی در یک کارخانه‌ی بزرگ دچار نقص فنی شد. مهندسی آمد؛ دور دستگاه چرخ می‌زد و به دقت نگاه می‌کرد. پس از چند دقیقه، چکشی را از جعبه ابزارش برداشت و به قسمتی از آن دستگاه یک ضربه، فقط یک ضربه زد. دستگاه به کار افتاد و او نیز جعبه ابزارش را جمع کرد. صاحب کارخانه پرسید: دست مزد شما چقدر می‌شود؟ مهندس گفت: هزار روپیه. صاحب کارخانه این بار با تعجب پرسید: یک ضربه چکش، هزار روپیه؟! مهندس گفت: یک ضربه می‌شود یک روپیه اما شناختن این که این ضربه را در کدام قسمت دستگاه بزنی، می‌شود ۹۹۹ روپیه.

غرض از این داستان این که گروهی از دانش‌آموزان هر چند، ساعت‌ها به مطالعه می‌پردازند اما سال‌هاست که در بعضی از دروس مانند ریاضی، فیزیک و... گمشده‌شان لنگ است. برای حل مشکل، آنچه که به نظر می‌رسد، افزایش ساعت‌های مطالعه نیست بلکه آن یک ضربه چکش که باید به دستگاه ذهنی زده شود تا پیشرفت حاصل شود؛ دانستن «راه‌های مطالعه» است.

بیشتر شنیده‌ایم که هر کتابی برای یادگیری، نوع مطالعه‌ی خود را طلب می‌کند. راه مطالعه‌ی کتاب زبان فارسی برای رسیدن به مقصود، خواندن به صورت «موضوعی» است. از آنجا که سؤالات زبان فارسی در چهار موضوع «زبان‌شناسی»، «آمل و بیابان‌نویسی»، «نگارش» و «دستور» مطرح می‌شود، این مجموعه برای سهولت کار دانش‌آموزان، ترتیب دروس کتاب را به صورت «موضوعی» آورده است. امید آن که مورد قبول واقع شود. در پایان، از همه‌ی دوستانی که بنده را در چاپ این کتاب یاری نمودند، سپاس‌گزاری می‌نمایم.

یزدان پان گم‌داران

سید امیر برزوه

فهرست

صفحه

عنوان

نکات مشاوره‌ای،

نحوه‌ی تأثیر نمرات امتحانات نهایی در کنکور سراسری ۶

مبحث اول، زبان‌شناسی

نکات کلیدی ۹

سؤالات امتحان هماهنگ کشوری مبحث اول: زبان‌شناسی ۱۲

پاسخ تشریحی سؤالات هماهنگ کشوری مبحث اول: زبان‌شناسی ۱۶

مبحث دوم، املا و بیاموزیم

نکات کلیدی ۲۲

سؤالات امتحان هماهنگ کشوری مبحث دوم، املا و بیاموزیم ۲۷

پاسخ تشریحی سؤالات هماهنگ کشوری مبحث دوم، املا و بیاموزیم ۳۲

مبحث سوم، نگارش

نکات کلیدی ۳۵

سؤالات امتحان هماهنگ کشوری مبحث سوم، نگارش ۴۰

پاسخ تشریحی سؤالات هماهنگ کشوری مبحث سوم، نگارش ۴۷

مبحث چهارم، دستور

نکات کلیدی ۵۳

سؤالات امتحان هماهنگ کشوری مبحث چهارم، دستور ۶۵

پاسخ تشریحی سؤالات هماهنگ کشوری مبحث چهارم، دستور ۷۷

نمونه سؤالات تألیفی شبیه‌سازی شده با سؤالات نهایی (نیمسال اول، دی ماه) ۸۹

پاسخ تشریحی سؤالات تألیفی شبیه‌سازی شده با سؤالات نهایی (نیمسال اول، دی ماه) ۹۱

نمونه سؤالات تألیفی شبیه‌سازی شده با سؤالات نهایی (پایان سال، خرداد ماه) ۹۲

پاسخ تشریحی سؤالات تألیفی شبیه‌سازی شده با سؤالات نهایی (پایان سال، خرداد ماه) ۹۴

سؤالات امتحان نهایی شهریور ۱۳۹۱ (هماهنگ کشوری) ۹۶

کلید تصحیح سؤالات امتحان نهایی شهریور ۱۳۹۱ (هماهنگ کشوری) ۹۸

اهمیت آگاهی از تأثیر نمرات امتحانات نهایی در کنکور سراسری

چند سالی است که سازمان سنجش و آموزش کشور به کمک وزارت آموزش و پرورش با تشکیل کمیته مشترکی، به دنبال تأثیر سوابق درسی دانش آموز در نتایج کنکور سراسری است. اعمال تأثیر ۲۵ درصدی سابقه تحصیلی یا همان نمرات امتحانات نهایی با تأثیر مثبت از جمله، این اقدامات است. با توجه به اهمیت این موضوع و احتمال افزایش این میزان و یا تغییر تأثیر مثبت به تأثیر قطعی، بهتر است که دانش آموزان والدین، مدیران، دبیران و مشاوران گرامی و عزیز از چگونگی این تأثیر به طور کامل مطلع گردند.

آشنایی کامل با نحوه تأثیر نمرات امتحانات نهایی در کنکور سراسری

برای آشنایی بهتر با یک مثال شروع می کنیم؛ فرض کنید نمره نهایی درس زبان انگلیسی (۳) دانش آموزی ۱۷ شده است و او در کنکور سراسری از مجموع ۲۵ تست زبان، نمره ۳۵ درصد را کسب کرده است. حالا اگر قرار باشد دروس نهایی به میزان ۲۵ درصد دخالت داده شود، نحوه محاسبه به شکل زیر خواهد بود.

مرحله اول: محاسبه نمره Z در نمره مذکور

ابتدا نمره نهایی زبان (۳) یعنی ۱۷ با میانگین نمره کشوری این درس مقایسه می شود و پس محاسباتی که با توجه به میانگین کشوری و پراکندگی نمرات انجام می شود، نمره ۱۷ به نمره استاندارد یا Z تبدیل می شود. هرچه نمره ی دانش آموز مذکور از میانگین کشوری بالاتر باشد Z یا انحراف استاندارد نمره اش، بزرگتر می شود و از قیاس فاصله می گیرد. البته اگر نمره او از میانگین کم تر باشد، Z نمره او کوچکتر می شود و حتی ممکن است این عدد، به عدد منفی هم تبدیل شود. معمولاً Z نمره ای بین (+۳) تا (-۳) می باشد اما در دروس دشوار در صورتی که نمره خیلی بالا (۱۹ و ۲۰) و یا خیلی پایین (نزدیک صفر) باشد، Z ممکن است به ترتیب بین (+۴) و یا (-۴) در نوسان باشد محاسبه نمره کل، در کنکور سراسری هم به همین ترتیب است. حالا اجازه بدهید به مثال خودمان بازگردیم. فرض کنید که Z نمره امتحان نهایی زبان (۳) دانش آموز مذکور که ۱۷ شده بود، +۱/۲۴ و Z ۳۵ درصد کنکور او، +۰/۷۴ شده باشد.

مرحله دوم: تبدیل نمرات Z به نمره تراز

حال باید بر اساس فرمول زیر، Z هر دو نمره، به نمره تراز تبدیل شود. این کار به کمک فرمول زیر انجام می شود.

$$(Z \times 2250) \pm 5000 = \text{فرمول نمره تراز}$$

تبدیل Z نمره ۱۷ به نمره تراز:

$$17 \text{ نمره تراز} = 5000 \pm (Z \times 2250) = 5000 \pm (1/24 \times 2250) = 5000 + 2790 = 7790$$

تبدیل Z نمره ۳۵ درصد به نمره تراز:

حالا باید با همین روش، درصد مربوط به تست های زبان انگلیسی در جلسه کنکور نیز به نمره تراز تبدیل شود همان طوری که گفتیم فرض کنید Z این نمره +۰/۷۴ شده است، در این صورت نمره تراز آن به صورت زیر محاسبه می شود.

$$35 \text{ درصد تراز} = 5000 \pm (Z \times 2250) = 5000 \pm (0/74 \times 2250) = 5000 + 1665 = 6665$$

مرحله سوم: اعمال سهم در نظر گرفته شده از سوی سازمان سنجش برای نمره نهایی و درصد درس مذکور در کنکور

فرض کنید سازمان سنجش سهم سوابق درسی را ۲۵ درصد اعلام کرده باشد. در این صورت باید نمرات تراز حاصل از نمره نهایی و تست های کنکور به ترتیب در ۲۵ و ۷۵ ضرب و بر ۱۰۰ تقسیم گردند تا نمره تراز کل در درس زبان انگلیسی (۳) به دست آید.

$$\text{نمره تراز کل (نهایی + تست کنکور)} = \frac{(7790 \times 25) + (6665 \times 75)}{100} = \frac{194750 + 499875}{100} = \frac{694625}{100} = 6946/25$$

مرحله چهارم: بررسی تأثیر مثبت نمره نهایی زبان (۳)

عدد بدست آمده یعنی؛ ۶۹۴۶/۲۵ نمره تراز شده نهایی، زبان انگلیسی می باشد. اگر قرار باشد که سابقه درسی با تأثیر مثبت لحاظ شود، نمره تراز ۳۵ درصد کنکور بدون احتساب سابقه درسی (۶۶۶۵) را با نمره تراز کل حاصل از اعمال سابقه درسی (۳۵ درصد کنکور و نمره نهایی ۱۷)

یعنی ۶۹۴۶/۲۵ مقایسه می‌کنند. در این مثال چون تأثیر سابقه درسی به نفع دانش آموز می‌شود، نمره ۶۹۴۶/۲۵ به عنوان نمره پایانی در نظر گرفته می‌شود.

چون $۶۶۶۵ < ۶۹۴۶/۲۵$ یعنی: نمره کنکور به تنهایی > نمره حاصل از اعمال سابقه درسی (نهایی + کنکور)

باید توجه داشت در صورتی که نمره تراز شده‌ی حاصل از اعمال سابقه درسی، پایین‌تر از نمره تراز شده‌ی کنکور به تنهایی باشد، سابقه درسی دخالت داده نمی‌شود. لازم به ذکر است که اگر سازمان سنجش قصد تأثیر قطعی سوابق تحصیلی را داشته باشد، دیگر این مقایسه انجام نمی‌شود و نمره تراز شده حاصل از اعمال سابقه درسی، حتی اگر کم‌تر از نمره تراز شده کنکور هم باشد، دخالت داده خواهد.

تذکر بسیار مهم: در صورتی که سازمان سنجش میزان تأثیر سابقه درسی را افزایش دهد، باز هم روش محاسبه به همین صورت خواهد بود، فقط سهم دروس نهایی و تستی تغییر خواهد کرد.

دروس رتبه‌ساز و دروس سرنوشت‌ساز در امتحانات نهایی

شما باید تمام تلاش خود را به کار ببرید تا نمرات خوبی در امتحانات نهایی کسب کنید و شانس خود را برای کسب رتبه‌ی بهتر در کنکور افزایش دهید. اما کسب نمره در دروس دشوارتر اهمیت بیش‌تری دارد، چون میانگین کشوری آن‌ها پایین‌تر است. البته این به معنی آن نیست که دروس راحت‌تر، اهمیت کم‌تری دارند. برای آشنایی بیش‌تر با این موضوع دروس را به دو گروه کلی تقسیم می‌کنند.

۱- دروس رتبه‌ساز: به دروسی گفته می‌شود که میانگین نمرات کشوری آن‌ها پایین است و گرفتن نمره در آن‌ها کمی دشوار است. دروس رتبه‌ساز رشته‌های مختلف به شرح زیرند:

رشته ریاضی و فیزیک: حسابان، فیزیک، جبر، شیمی، هندسه (۲)، عربی و زبان انگلیسی

رشته علوم تجربی: ریاضی، فیزیک، عربی، شیمی، زیست‌شناسی و زبان انگلیسی

رشته ادبیات و علوم انسانی: ریاضی، عربی تخصصی، آرایه‌های ادبی، زبان فارسی و ادبیات تخصصی، زبان انگلیسی، فلسفه و منطق

۲- دروس سرنوشت‌ساز: به دروسی گفته می‌شود که میانگین نمرات کشوری آن‌ها بالاتر از سایر دروس است و گرفتن نمره در آن‌ها کمی راحت‌تر است.

رشته ریاضی و فیزیک: دین و زندگی، ادبیات فارسی، زبان فارسی و شیمی

رشته علوم تجربی: دین و زندگی، ادبیات فارسی، زبان فارسی و زمین‌شناسی

رشته ادبیات و علوم انسانی: دین و زندگی، جامعه‌شناسی (۲)، تاریخ ایران و جهان و جغرافیای (۱)

اهمیت موضوعات درسی و بارم بندی زبان فارسی (۲)

بعضی از موضوعات از نظر نمره‌ای از اهمیت بیش‌تری برخوردارند. جدول زیر اهمیت هر موضوع را نشان می‌دهد.

موضوع	نوبت اول (دی ماه)	نوبت دوم (خرداد) و شهریور ماه
نگارش	۵	۵
دستور	۸	۸
زبان‌شناسی	۴	۴
املا و بیاموزیم	۳	۳
جمع کل نمره	۲۰	۲۰

برای آگاهی از آخرین تغییرات مربوط به بارم بندی دروس مختلف به سایت انتشارات لوح برتر به نشانی www.lohebartar.ir مراجعه کنید.